

POSTANOWIENIE

Dnia 10 stycznia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Sobutka

w sprawie z odwołania R. R. z udziałem następcy prawnego A. R.
przeciwko Dyrektorowi Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa w W.
o wysokość emerytury policyjnej i policyjnej renty inwalidzkiej,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 10 stycznia 2023 r.,
skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku
z dnia 10 lutego 2022 r., sygn. akt III AUa 1789/21,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 8 września 2017 r. Dyrektor Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa, na podstawie art. 15c w związku z art. 32 ust. 1 pkt 1 ustawy z 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin, ponownie ustalił R. R. wysokość emerytury. Od 1 października 2017 r. wysokość świadczenia z przysługującymi wzrostami i dodatkami wyniosła 2.069,02 zł. W uzasadnieniu Dyrektor Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa stwierdził, iż podstawę wymiaru świadczenia stanowi kwota 6.046,89 zł, a emerytura wynosi 75% podstawy wymiaru i wynosi kwotę 4.535,17 zł. Ustalona wysokość emerytury

jest wyższa od kwoty 2.069,02 zł, tj. przeciętnej emerytury ogłoszonej przez Prezesa ZUS, wobec tego wysokość emerytury ogranicza się do kwoty 2.069,02 zł.

Ponadto, decyzją z dnia 8 września 2017r., Dyrektor Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, na podstawie art. 22a w związku z art. 32 ust. 1 pkt 1 ustawy z 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin, ponownie ustalił R.R. wysokość renty inwalidzkiej.

Na skutek odwołań R. R., wyrokiem z dnia 11 czerwca 2021 r. Sąd Okręgowy we Wrocławku: zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że zobowiązał Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa w W. do przeliczenia emerytury R. R. z pominięciem art. 15c ust. 1-3 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin, a także zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że zobowiązał Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa w W. do przeliczenia renty inwalidzkiej R.R. z pominięciem art. 22a ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin i obciążył organ rentowy kosztami postępowania.

Sąd I instancji dokonał oceny inkryminowanej służby odwołującego w kontekście celów ustawy. Czas trwania tej służby, tj. ponad 7 lat, w ocenie Sądu jest stosunkowo długi. Zdaniem Sądu Okręgowego pamiętać jednak należy, że odwołujący zajmował stanowisko szeregowego pracownika. R. R. nie miał kontaktu

ze sprawami dotyczącymi inwigilowania lub represjonowania środowisk opozycyjnych. Nie miał on możliwości decyzyjnych. Brak dowodów by on sam wytwarzał dokumenty, będące podstawą do represji, nie pozyskał też tajnych współpracowników. Do obowiązków odwołującego, jako referenta techniki operacyjnej w Wydziale „W” Służby Bezpieczeństwa, a następnie od 1 sierpnia 1982 r. młodszego inspektora, należała wprawdzie początkowo cenzura korespondencji osób cywilnych, ale już w późniejszym okresie zajmował się on ochroną przesyłek tajnych adresowanych do zakładów pracy i osób fizycznych. Zdaniem Sądu brak jest dowodów by poprzez realizację takich czynności odwołujący przyczyniał się w jakikolwiek sposób do łamania podstawowych praw czy wolności człowieka. Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że służba odwołującego była wprawdzie wykonywana w okresie istnienia „państwa totalitarnego” w rozumieniu ustawy, jednak nie była służbą „na rzecz” takiego państwa. Podkreślił także, że odwołujący został pozytywnie zweryfikowany a następnie wstąpił do Policji, gdzie służył aż do 2012 r. W czasie służby w Policji odwołujący awansował, podlegał okresowym ocenom - w każdym przypadku jego służba nie budziła wątpliwości. Nigdy nie był karany dyscyplinarnie.

Po rozpoznaniu apelacji Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa w W. od wyroku Sądu Okręgowego we Włocławku, IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 11 czerwca 2021 r., Sąd Apelacyjny w Gdańsku, wyrokiem z dnia 10 lutego 2022 r., zmienił zaskarżony wyrok w punktach 1 oraz 2 i oddalił odwołania, zmienił zaskarżony wyrok w punkcie 3 i odstąpił od obciążenia kosztami procesu za pierwszą instancję następcy prawnego zmarłego odwołującego oraz odstąpił od obciążenia następcy prawnego zmarłego odwołującego kosztami postępowania apelacyjnego. Sąd II instancji stwierdził, że Sąd Okręgowy prawidłowo ustalił stan faktyczny w oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, zaś w swych ustaleniach nie wykroczył poza ramy swobodnej oceny wiarygodności i mocy dowodów - ustalenia te przyjął za własne. Sąd Apelacyjny dokonał jednak odmiennej oceny tak zgromadzonego materiału dowodowego sprawy podkreślając, że z zaświadczenia Instytutu Pamięci Narodowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu Delegatura z 17 stycznia 2019 r., to jest wystawcy informacji (o przebiegu służby do

potwierdzenia prawidłowości ww. informacji na okoliczność pełnienia przez Odwołującego służby na rzecz państwa totalitarnego poprzez w szczególności potwierdzenie kwalifikacji prawnej formacji, na rzecz której służył ubezpieczony oraz zakresu jej zadań) wynikało, że R.R. przez okres od dnia 16 czerwca 1982 r. do 31 lipca 1990 r. służył na rzecz państwa totalitarnego w myśl art. 13b ust. 1 pkt 5 ustawy dezubekizacyjnej. Był referentem techniki operacyjnej Wydziału „W” SB KWMO w W., inspektorem sekcji zabezpieczeń operacyjnych SB, inspektorem Wydziału II SB. Zdaniem Sądu Apelacyjnego powyższe okoliczności, które wynikają wprost z akt osobowych apelującego i jego zeznań wskazują, iż nie miał on żadnych dylematów moralno-etycznych co do wykonywanej działalności operacyjnej, cenzurował prywatną pocztę, zgłaszał przełożonym podejrzenie jej treści, należał do patroli prewencyjnych jako cywilny funkcjonariuszu w stanie wojennym, także w czasie wizyt papieskich w kraju. Został wzorowym i aktywnym funkcjonariuszem, podnosił swoje kwalifikacje, był gratyfikowany finansowo - został funkcjonariuszem stałym. Wydział „W” SB, następnie włączony w 1989 r. do pionu II SB, był jednostką odpowiedzialną za perlustrację korespondencji, przypisaną do służby zabezpieczenia operacyjnego od 1982 r. Sąd Apelacyjny uznał, iż 8 lat czynnej służby w wydziale W i II w okresie stanu wojennego nie pozwala przyjąć, iż służba ta nie była *de facto* czynną służbą na rzecz państwa totalitarnego. W ocenie Sądu Apelacyjnego postawa skarżącego, odznaczenia, gratyfikacje finansowe, jednoznacznie świadczą o indywidualnym zaangażowaniu bezpośrednio ukierunkowanym na realizowanie działań charakterystycznych dla państwa totalitarnego, jego zadań i funkcji w tamtym okresie. Zdaniem Sądu trudno uznać, aby tak wieloletnia służba była dla wnioskodawcy niezrozumiała, albo nie godził się z jej wykonywaniem, a działanie obu wydziałów były ewidentnie nakierowane na ograniczenie praw człowieka do wolności słowa, wypowiedzi, przekonań ideologicznych. Ubezpieczany pracował czynnie w tych wydziałach. Sąd II instancji podkreślił także, że sam akt weryfikacyjny R. R. z 1990 r. i jego dalsza praca w Kompanii Patrolowej i dalszych jednostkach w W. nie mogą być parametrem rozstrzygającym w sprawie odnośnie jego służby w latach 1982-1990 r.

Skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 10 lutego 2022 r. wywiódł pełnomocnik A. R. – następcy prawnego zmarłego R. R..

Zaskarżył on powyższy wyrok w całości zarzucając naruszenie przepisów prawa materialnego:

1. art. 13b ust. 1 pkt 5 lit. b tiret 2; lit. d tiret 6 i 9 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej. Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin poprzez nieuzasadnione zastosowanie, w stosunku do R. R. powodem czego było nieuprawnione uznanie służby R.R. jako pełnionej na rzecz totalitarnego państwa w rozumieniu tego przepisu,

2. art. 15c i 22a w zw. z art. 13b ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu. Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu. Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin, poprzez jego błędną wykładnię i przyjęcie, iż świadczenia, które przysługiwałyby R.R. powinny zostać obniżone z uwagi na fakt pełnienia służby na rzecz totalitarnego państwa,

3. art. 2 Konstytucji RP polegające na arbitralnym obniżeniu przysługującego Skarżącemu świadczenia emerytalnego, co narusza zasadę ochrony praw nabytych i zasadę sprawiedliwości społecznej, a także zasadę zaufania obywatela do państwa i tworzonego przez nie prawa oraz niedziałania prawa wstecz, wynikające z zasady demokratycznego państwa prawnego,

4. art. 2 Konstytucji w zw. z art. 4 protokołu 7 do konwencji, jak też art. 50 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej poprzez naruszenie zasady podwójnego karania za ten sam polegający na dwukrotnym zastosowaniu sankcji w postaci obniżenia świadczeń emerytalnych za ten sam okres służby,

5. art. 10 Konstytucji RP poprzez pominięcie zasady podziału i równowagi władzy ustawodawczej, władzy wykonawczej i władzy sądowniczej z uwagi na wydanie decyzji będącej realizacją kary zapisanej w ustawie,

6. art. 30 Konstytucji RP oraz art. 8 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności z uwagi na działanie niezgodne z zasadą ochrony godności człowieka,

7. art. 31 ust. 3 Konstytucji RP z uwagi na naruszenie zasady proporcjonalności przy nieuzasadnionym przywołaniu zasady sprawiedliwości

społecznej oraz zastosowaniu w rzeczywistości represji ekonomicznych w stosunku do Skarżącego,

8. art. 32 Konstytucji RP oraz art. 14 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności oraz art. 21 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej z uwagi na nierówne traktowanie R. R. w stosunku do innych funkcjonariuszy i nieuzasadnioną dyskryminację w stosunku do niego,

9. art. 42 ust. 1 Konstytucji poprzez zastosowanie w ustawie emerytalnej odpowiedzialności zbiorowej i ukaranie R. R. za bliżej nieokreślone czyny, pomimo, iż nigdy nie popełnił on żadnego przestępstwa,

10. art. 42 ust. 3 Konstytucji RP oraz art. 6 ust. 2 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności oraz art. 21 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej z uwagi na naruszenie zasady domniemania niewinności poprzez ustawowe uznanie R. R. jako osoby naruszającej prawo poprzez bliżej niesprecyzowane pełnienie służby na rzecz totalitarnego państwa i poddanej karze w postaci obniżenia świadczeń emerytalnych,

11. art. 67 ust. 1 Konstytucji RP z uwagi na arbitralne i całkowicie nieuzasadnione częściowe pozbawienie świadczeń za okres służby do 31 lipca 1990 r., a także obniżenie świadczeń emerytalnych Skarżącego za okresy służby wypracowane od 1 sierpnia 1990 r., co stanowi nieuzasadnione naruszenie przysługującego R. R. prawa do zabezpieczenia społecznego po osiągnięciu wieku emerytalnego.

Wskazując na powyższe zarzuty strona skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 10 lutego 2022 r. (błędnie wpisano wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 4 lutego 2016 r.) w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd II instancji oraz o zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

Uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania pełnomocnik skarżącej wskazał, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, a mianowicie czy same akta osobowe byłego funkcjonariusza mogą stanowić podstawę do uznania, że jego służba pełniona była na rzecz totalitarnego państwa w rozumieniu art. 13b ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Centralnego

Biura Antykorupcyjnego. Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin. Dodatkowo w sprawie zachodzi zagadnienie prawne polegające na tym czy możliwe jest karanie w postaci obniżenia świadczeń emerytalnych dwukrotnie za ten sam okres służby byłego funkcjonariusza. R. R. zakończył służbę w 2012 r. i przeszedł na emeryturę. Na podstawie ustawy, która weszła w życie w 2009 r. dokonano przeliczenia świadczeń emerytalnych za okres służby od 16 czerwca 1982 r. do 31 lipca 1990 r. według wskaźnika 0,7% za każdy rok służby. Na podstawie przepisów nowelizujących ustawę zaopatrzeniową w 2016 r. dokonano ponownego przeliczenia świadczeń emerytalnych R. R., tym razem wskaźnikiem 0% za każdy rok służby dokładnie za ten sam okres służby.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną z dnia 12 maja 2022 r. pełnomocnik organu rentowego wniósł o wydanie przez Sąd Najwyższy postanowienia o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie o oddalenie skargi kasacyjnej oraz o zasądzenie od A. R. na rzecz organu rentowego zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym - według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniesiona w niniejszym postępowaniu skarga kasacyjna nie kwalifikuje się do merytorycznego jej rozpoznania.

Na wstępie należy przypomnieć, że skarga kasacyjna podlega badaniu (na etapie przedsądu) w zakresie spełnienia przez nią warunków formalnych. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, jeżeli zachodzi nieważność postępowania lub jeżeli skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, czyli tak zwanego przedsądu, ustawodawca zagwarantował, że skarga kasacyjna, jako nadzwyczajny środek

zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie realizować funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek, wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. do czterech ma, w konsekwencji, zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo będzie uzasadnione jedynie w tych przypadkach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej jednostkowej sprawie. Ostatecznie, nie w każdej sprawie, nawet takiej, w której prawomocne orzeczenie, zostało wydane w warunkach błędu w subsumpcji, czy też wyniku wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. W przeciwnym bowiem razie Sąd Najwyższy stałby się, wbrew obowiązującym przepisom, sądem trzeciej instancji, a przecież nie jest jego zadaniem dokonywanie korekty ewentualnych błędów w zakresie stosowania, czy też wykładni prawa, w każdej indywidualnej sprawie.

Pełnomocnik skarżącej w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał, że w sprawie istnieje istotne zagadnienie prawne. Stwierdzić jednak należy, że poza powołaniem się na tę przesłankę, strona skarżąca faktycznie nie wskazała żadnego zagadnienia prawnego, mającego rzekomo występować w niniejszej sprawie – nie mówiąc już o wykazaniu istotności tego zagadnienia. Za problem prawny, wymagający rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy, nie można bowiem uznać, ani zmiany przepisów w zakresie obniżenia świadczeń emerytalnych (ustawa z 2009 r. dotyczyła w istocie specjalnych przywilejów emerytalnych, obniżając je do wskaźnika liczonego jak okres nieskładkowy, a więc usprawiedliwiała ingerencję w prawa niesłusznie nabyte *in gremio*), ani wskazywaną w skardze kasacyjnej okoliczność, że Sąd II instancji przy rozpoznaniu sprawy oparł się – zdaniem skarżącej – wyłącznie na aktach osobowych odwołującego. W tak postawionej tezie trudno dopatrzyć się występującego w sprawie zagadnienia prawnego, a sam sposób przedstawienia zagadnienia jest błędny. Zgodnie z art. 233 § 1 k.p.c. sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Z uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku wynika w sposób jednoznaczny, że Sąd Okręgowy prawidłowo ustalił stan faktyczny w oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy - ustalenia te jako prawidłowe i nie wymagające zmiany, ani uzupełnienia Sąd Apelacyjny przyjął

za własne, zgodnie z art. 387 § 2¹ pkt 1 k.p.c. Sąd II instancji orzekł więc na podstawie całości materiału zebranego w postępowaniu w pierwszej instancji oraz w postępowaniu apelacyjnym, a nie tylko akt osobowych odwołującego. Podstawę ustaleń faktycznych dla Sądu stanowiły dokumenty (także zawarte na płycie CD) oraz ich kserokopie poświadczone za zgodność z oryginałem, dołączone do akt sprawy, których prawdziwości i autentyczności strony nie kwestionowały i które nie wzbudzały również wątpliwości Sądu. W poczet dowodów zaliczono dokumentację (zaświadczenia, informacje) Instytutu Pamięci Narodowej, świadectwa pracy w aktach rentowych, akta osobowe odwołującego, a także złożone przez Romana Reńskiego zeznania. Z zaświadczenia Instytutu Pamięci Narodowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu z 17 stycznia 2019 r. wynikał przebieg służby odwołującego - w okresie od dnia 16 czerwca 1982 r. do 31 lipca 1990 r. Informacje zawarte w dokumentach IPN znalazły pełne odzwierciedlenie w aktach osobowych R. R. oraz składanych przez niego zeznaniach. I na podstawie całości zgromadzonego materiału dowodowego Sąd Apelacyjny uznał, że postawa skarżącego, odznaczenia, gratyfikacje finansowe jednoznacznie świadczą o indywidulowanym zaangażowaniu bezpośrednio ukierunkowanym na realizowanie działań charakterystycznych dla państwa totalitarnego, jego zadań i funkcji w tamtym okresie.

W tym miejscu należy przypomnieć, iż za istotne zagadnienie prawne, w rozumieniu art. 398⁹ § 1 k.p.c., uznaje się zagadnienie dotychczas niewyjaśnione i nierozwiązane w orzecznictwie, a więc cechujące się nowością i którego rozstrzygnięcie może sprzyjać rozwojowi prawa. W utrwalonym orzecznictwie przyjmuje się, że powołanie się na tę okoliczność wymaga, obok sformułowania tego zagadnienia, także przytoczenia związanych z nim konkretnych przepisów prawnych oraz wskazania, dlaczego jest ono istotne, jak również przedstawienia argumentacji wskazującej na rozbieżne oceny prawne (por. postanowienia Sądu Najwyższego z: 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11; 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158; 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, poz. 51; 10 stycznia 2012 r., I UK 305/11, LEX nr 1215784; 23 marca 2012 r., II PK 284/11, LEX nr 1214575; 10 września 2014 r., I CSK 729/13, LEX nr 1532950; 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, LEX nr 1622307; 14

kwietnia 2015 r., II PK 217/14, LEX nr 678073; 28 października 2015 r., I PK 17/15, LEX nr 2021940; 14 stycznia 2016 r., II CSK 382/15, LEX nr 2090999). Temu obowiązкови strona skarżąca nie sprostala. Wypada równieŝ dodać, ŝe przesłanka ta nie zachodzi, jeŝeli Sąd Najwyższy zajął juŝ stanowisko w kwestii tego zagadnienia prawnego lub wykładni przepisów i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, brak nadto okoliczności uzasadniających zmianę tego poglądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNAPiUS - wkładka 2003 Nr 13, poz. 5). W niniejszej sprawie strona skarżąca nie wykazała istnienia powołanej przesłanki przedsądu. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie zawiera bowiem juretrycznego wywodu, potwierdzającego słuszność tezy o kwalifikowanym naruszeniu przez Sąd drugiej instancji powołanych przepisów. W rzeczywistości skarŝący zmierza wyłącznie do podważenia ustalonego przez Sady orzekające stanu faktycznego sprawy, co usuwa się spod rozeznania i kontroli kasacyjnej (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.; por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2012 r., II PK 278/11, LEX nr 1214574 czy wyrok z dnia 5 lutego 2014 r., V CSK 140/13, LEX nr 1458681). Sąd Najwyższy jest bowiem związany ustaleniami faktycznymi oraz oceną materiału dowodowego dokonaną w uzasadnieniu zaskarŝonego wyroku.

Zgodnie z Uchwałą Składu Siedmiu Sędziów Sądu Najwyższego - Izba Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 16 września 2020 r., III UZP 1/20 (Legalis nr 2467938) kryterium „służby na rzecz totalitarnego państwa” określone w art. 13b ust. 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straŝy Granicznej, Straŝy Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straŝy Poŝarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (jednolity tekst: Dz.U. z 2020 r., poz. 723) powinno być oceniane na podstawie wszystkich okoliczności sprawy, w tym także na podstawie indywidualnych czynów i ich weryfikacji pod kątem naruszenia podstawowych praw i wolności człowieka. Tak teŝ zostało to dokonane w niniejszej sprawie. Zdaniem Sądu Najwyższego w powiększonym składzie, z którym to poglądem należy się

zgodzić, Państwo jest uprawnione do rozliczeń z byłym reżimem, który w warunkach demokratycznych został skutecznie zdyskredytowany, zaś zasada ochrony praw nabytych nie rozciąga się na prawa ustanowione niesprawiedliwie.

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Jednocześnie, pomimo korzystnego rozstrzygnięcia dla organu rentowego, Sąd Najwyższy nie zasądził na jego rzecz wnioskowanych w odpowiedzi na skargę kasacyjną kosztów zastępstwa procesowego. Odpowiedź na skargę kasacyjną z dnia 12 maja 2022 r. została przesłana do Sądu II instancji z naruszeniem obowiązku wynikającego z brzmienia art. 132 § 1 k.p.c. Przewidziany w art. 132 § 1 k.p.c. obowiązek wzajemnego, bezpośredniego doręczania pism procesowych między adwokatami, radcami prawnymi, rzecznikami patentowymi oraz radcą Prokuraturii Generalnej RP obejmuje także odpowiedź na skargę kasacyjną. Oznacza to, że do wnoszonej do sądu odpowiedzi na skargę kasacyjną dołącza się dowód doręczenia drugiej stronie odpisu albo dowód jego wysłania przesyłką poleconą. W konsekwencji, nie wywołuje ono skutków w zakresie zawartego w nim wniosku o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym, obejmujących sporządzenie i wniesienie odpowiedzi na skargę.